

Ochtendwandeling Hof Espelo

Jan Deterd Oude Weme
KNNV Enschede

29 januari 2023

Ochtendwandeling Hof Espelo

Op deze morgen komt weer eens tot uiting dat het op de vroege zondag uiterst rustig is op weg of fietspad. Over de snelweg fietsend, tussen Hengelo en Oldenzaal, is er opvallend weinig verkeer. Wat doet het ertoe, wij begeven ons naar het bezoekerscentrum van Hof Espelo aan de Weerseloseweg in Enschede.

Het is een paar graden boven nul en licht bewolkt, met een aardig, fris aandoend windje. Tegen 10 uur zijn we met zijn achten, waaronder Hylke en Martin, die voor het eerst deelnemen. Zij worden in het bijzonder welkom geheten door voorzitter Rebecca Oud-voorzitter Wim sluit zich vlak voor tien aan. Voor hem ligt Espelo a.h.w. in zijn achtertuin en hij kent dit terrein als zijn broekzak.

Heel toevallig is toch wel dat nieuweling Martin in Kevin een (heel) vroeger volleybal-maatje meent te herkennen. Kevin staat zichtbaar perplex, maar na enig heen en weer blijkt dit wel degelijk te kloppen. Een excursie is veel meer dan een excursie, of niet dan!

Na een korte introductie van voorzitter Rebecca kiezen we het zogenaamde kabouterpad en beginnen aan onze zondagse ochtendwandeling. Direct laten de boomklevers zich horen dan wel zien en hebben een paar van ons ook al een reiger zien overvliegen.

Insecten verwachten we eigenlijk niet in dit jaargetijde, maar een van ons kan het niet laten aan een oude bast van een boom te gaan peuten, en verdorie, er komt een wants tevoorschijn, en wel de bladpootrandwants. Het blijkt een veelbesproken invasieve exoot te zijn, maar zonder meer een mooi beestje.

Gedurende de hele wandeling zullen vogelgeluiden ons, vrijwel constant, vergezellen en is het aan ons om de beestjes in de veelal oude en hoge bomen op te sporen. Dat valt om de drommel nog niet mee. Zo verstopte een (grote bonte) specht zich per direct achter een boomstam om zich aan ons zicht te onttrekken.

Hoe lastig is het niet om heel snel en exact aan elkaar duidelijk te maken waar die ene vogel of het groepje vogels zich bevindt, zodat iedereen mee kan genieten. “Zijn het zijzen”, nee, meent een ander, het zijn putters, ik zie het aan het gele vlak op de vleugels. Een lariks biedt hen zaden, waar ze dol op zijn. Zelf heb ik noch een geel vlekje, laat staan vogels gezien.

Op verzoek van Wim houden we even stil en kijken we uit over een heideachtig, wat open terrein, met her en der fraaie bomen. Hij weet te vertellen, dat je hier de zomerdag de boomleeuwrik nog kunt bewonderen (met de fraaie naam *Lullula arborea* voor een vogel die in vroegere tijden vrij talrijk was, maar door ontginning van heide en de toenemende recreatiedruk schaars geworden is. Bron: Readers Digest Veldgids voor vogels). Wat mij betreft een regelrechte aanrader om hier in de zomer nog weer eens te ‘kieken’.

Iets verderop verschijnt zomaar een klein vogeltje, druk in de weer met foerageren. Relatief hoog in een boom, aan het uiteinde van een tak. Mooi beestje, blijft ook redelijk op de plek zitten, zodat we de verrekijkers in stelling kunnen brengen. Ik zie een fraai gelig gekleurde borst, de buik is, meen ik, wittig. Het spel van determineren komt vlot op gang, maar blijkt – al even snel – niet zo eenvoudig. Hylke bijt het spits af en ziet gelijkenis met “een fluitier”. Hij checkt direct zijn smartphone en leest, dat de fluiters pas half april weer in het land arriveren na een lange tocht uit Afrika. Wat kan het dan wel zijn?? Meerdere opties komen langs: een vrouwtje van de zwartkop, een tjiftjaf of toch een fitis, tot een vrouwtje van de roodborst.

Martin slaat misschien wel de spijker op de kop, als hij zich hardop afvraagt, of we hier niet de inbreng van Wim B. missen, die met zijn vogel-expertise wellicht onze knoop had kunnen doorhakken. Hij heeft zich voor vandaag afgemeld.

Bij het maken van dit verslag kan ik onthullen, dat de discussie in de app-groep, nog zeker tot maandagnamiddag voortduurt om te achterhalen, welk vogeltje dit toch geweest is. Rebecca laat zich hierbij ontvallen, dat we er wel nooit achter zullen komen, welke mysterieuze gast we in het vizier hadden? Wat ons ook nog in de wielen rijdt, is dat de fotograaf van dienst niet de juiste lens op de camera heeft en dus geen scherpe foto kan schieten, en tot overmaat van ramp, komt een hardloper al gauw de rust verstoren en hebben we het nakijken. Hoezo, weerbarstige praktijk!

In de app houdt Sylvia, die overigens niet mee wandelde, het er 's maandags op, dat het een tjiftjaf geweest moet zijn. He, he, einde discussie dan maar. Even later dient zich het volgende dilemma aan, een van ons meent een matkop te zien, vervolgens twijfel, of is het toch een glanskop ('wie kan deze twee wel uit elkaar houden'??) Iemand neutraliseert in no time een tweede patstelling en ziet vlakbij een koolmees en benoemt deze vol overtuiging. Daar doen we het voor en gaan verder.

Een groepje putters treffen we aan, boomklevers laten zich op meerdere plekken luid horen en grote bonte spechten houden zich in Espelo alom op. Wat is de Espelose Hof toch een fraai oud landschap, wat een variatie in de natuur en toch zo dichtbij de stad. . .

Naast vogels hebben we onze blikken ook nog wel neerwaarts gericht en ontdekken o.a. het groot laddermos, dat een bosbewonende soort is en hele groene zoden kan vormen. De vaak fraai vertakte oude eiken, met groen mos bedekt, blijven tot de verbeelding spreken, zeker voor degene die er oog voor heeft. In dit verband horen we van Wim, dat het Landschap van plan is meerdere oude beuken om te zagen, omdat er sprake zou zijn van ziekte en er gevaarlijke situaties kunnen ontstaan. Op het eerste gezicht maken ze, moet ik zeggen, niet zo'n zieke indruk.

Er zijn meerdere beheersmaatregelen gaande, zoals het verondiepen van de royaal aanwezige beken en stroompjes. Vernatting is ook hier geen overbodige luxe. We staan stil bij het Möske, waar – heel nodig ook – een ecologisch maaibeleid is toegepast en men stroken gras heeft laten staan, zodat vlinders (o.a. Sint Jansvlinder) die hier het afgelopen seizoen hun eitjes afgezet hebben, kunnen rekenen op een volgende generatie.

Waar we stiekem op gehoopt hebben, komt nog uit ook en hoe. Ineens een zwarte specht, die al heel gauw als een speer er vandoor gaat. Onderwijl laat hij zijn kenmerkende, nogal indringende geluid horen. Dan horen we ineens een respons van een tweede specht en zowaar lijkt er ook nog een derde zachte reactie te volgen. Hiermee is de zwarte specht toch wel de gehoopte topper van deze zondagmorgen. Rob, wat jammer voor jou, dat je deze zwarte specht uit Enschede Noord hebt gemist.

Ondertussen zien we nog een elftal kraaien, druk bezig in het gras (emelten?) en een koppeltje spreuwen. De groene specht, die daarna ineens over het weiland scheert, is heel mooi meegenomen en vormt een stijlvolle afsluiting van deze vroege, inspirerende excursie op de zondagmorgen.

Tekst & foto's: Jan

Redactie: WimB

Hof Espelo. Foto Jan

Excursie. Foto Jan

Excursie. Foto Jan

Excursie. Foto Jan

Excursie. Foto Jan

Sterrenbos. Foto Jan

Mos. Foto Jan